

RAPORT

cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2025

Proiectul de decizie este elaborat în temeiul prevederilor Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, art.43 alin.(1) lit.b) și b¹) ale Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, art.24, art.25, art.47 și art.55 ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, art.20 și art.21 ale Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale, art.37 al Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul Ministrului finanțelor nr.124/2023 și are ca scop obținerea actului juridic al Consiliului raional, care va reglementa partea financiară a exercitării funcțiilor din competența autorităților / instituțiilor bugetare conform legislației în vigoare, inclusiv stabilirea volumului veniturilor și cheltuielilor bugetare, soldului bugetar și surselor de finanțare, plafonului datoriei unității administrativ-teritoriale și plafonul garanțiilor acordate de Consiliul raional Sîngerei, cuantumul fondului de rezerva, tarifele serviciilor prestate contra plată de către autoritățile / instituțiile bugetare, efectivul-limită al statelor de personal, etc.

În procesul elaborării proiectului bugetului s-a ținut cont de prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Codul Educației al Republicii Moldova nr.152/2014, Hotărârii Guvernului nr.1231/2018 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Hotărârii Guvernului nr.868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea, Hotărârii Guvernului nr.969/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea compensațiilor bănești anuale personalului de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public și altor acte legislative și normative.

Proiectul bugetului raional s-a elaborat luînd ca bază necesitatea asigurării **echilibrului bugetar** prin intermediul balansării cheltuielilor și veniturilor, fără excedent sau deficit bugetar.

I. Venituri

Proгноza veniturilor s-a efectuat în baza estimării bazei fiscale pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget, prognozei indicilor macroeconomici, datelor Serviciului Fiscal de Stat și Biroului Național de Statistică.

Volumul propus a părții de venituri în bugetul raional pentru anul 2025 constituie **295345,5** mii lei, inclusiv:

- Impozit pe venitul persoanelor fizice - 7420,0 mii lei (defalcări de la bugetul de stat în mărime de 25% din volumul total colectat pe teritoriul orașului Sîngerei din suma de 29680,0 mii lei);
 - Impozit pe venitul persoanelor fizice spre plata (conform declarațiilor fiscale) – 350,0 mii lei;
 - Impozit pe venitul persoanelor fizice în domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi – 20,0 mii lei;
 - Impozit pe venitul aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare – 10,0 mii lei;
 - Încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 1659,6 mii lei;
 - Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public – 377,2 mii lei;
 - Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II – 285508,7 mii lei,
- inclusiv:

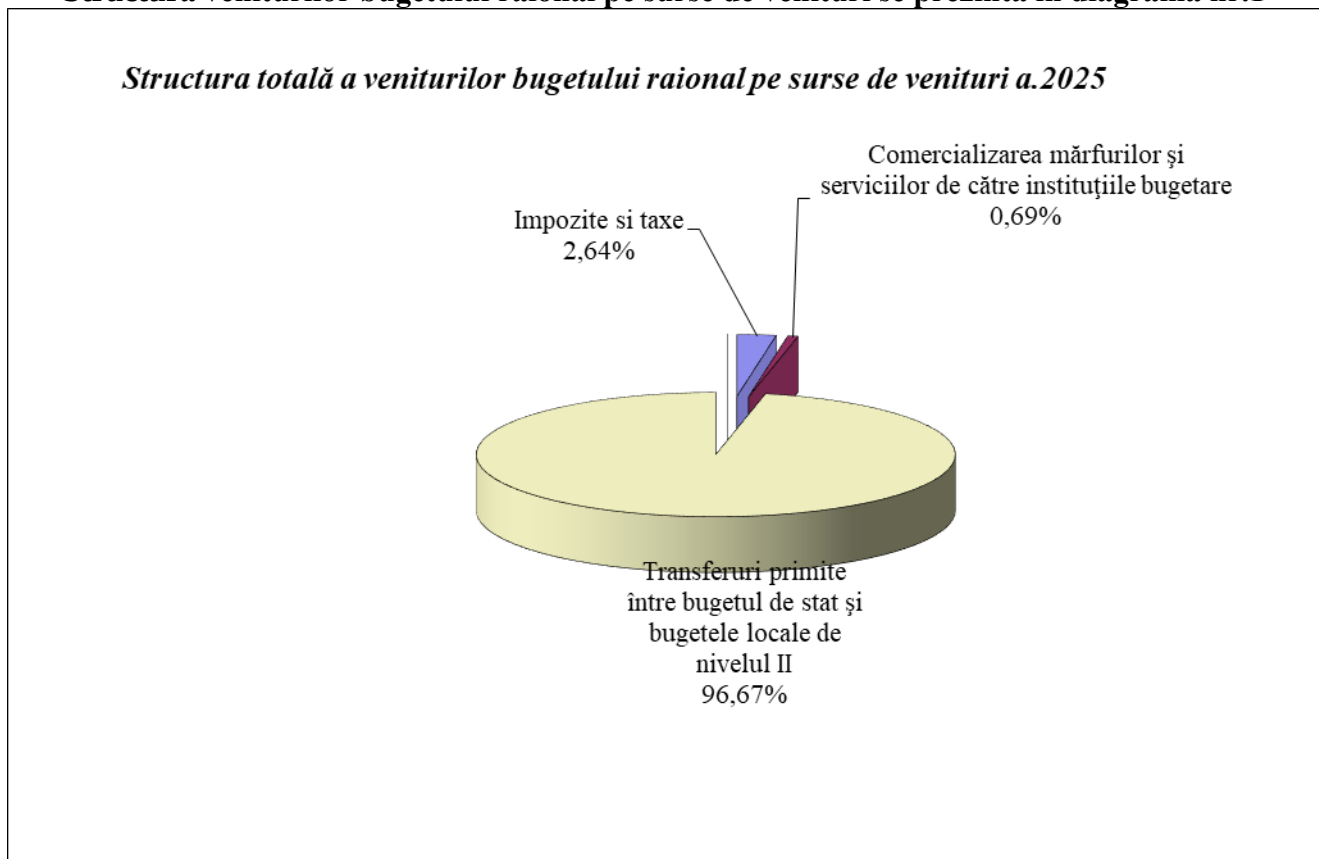
a) cu destinație generală, în sumă de 23661,0 mii lei, calculate proporțional cu populația și suprafața raionului, destinate pentru acoperirea necesităților aferente domeniilor proprii de activitate;

b) cu destinație specială, preconizate pentru:

- învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar), în sumă totală de 232162,8 mii lei;
- sfera asistenței sociale (susținerea tinerilor specialiști), în sumă totală de 1745,0 mii lei;
- școala sportivă, în sumă de 4816,9 mii lei;
- infrastructura drumurilor, în sumă de 23123,0 mii lei.

Mijloacele bugetare din transferurile cu destinație specială **nu pot fi utilizate în alte scopuri decât cele preconizate.**

Structura veniturilor bugetului raional pe surse de venituri se prezintă în diagrama nr.1

II. Cheltuieli

La estimarea cheltuielilor bugetului raional pentru anul 2025 s-a ținut cont de următorii factori:

- cadrul legal și cadrul normativ prin care sunt reglementate normele de efectuare a cheltuielilor;
- particularitățile privind activitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar-general finanțate din bugetul raional;
- datele Biroului Național de Statistică privind numărul populației, stabilit conform situației din 01.01.2024;
- contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat în cuantum de 29% din fondul de retribuire a muncii, achitate de către angajator;
- normele și normativele de consum;
- necesarul de mijloace financiare pentru achitarea salariilor în autoritățile / instituțiile subordonate Consiliului raional Sîngerei în conformitate cu prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărîrii Guvernului nr.1231/2018 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Pentru estimările cheltuielilor de personal s-a ținut cont de schemele de încadrare, limitele de personal și tarificațiile întocmite pe instituții de învățământ, compensațiile bănești anuale în mărime de 4000 lei pentru personalul de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public în scopul

asigurării perfecționării activității personalului didactic și creșterii calității pregătirii de specialitate, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea compensațiilor bănești anuale personalului de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, de sporurile acordate unor categorii de angajați din sectorul bugetar”.

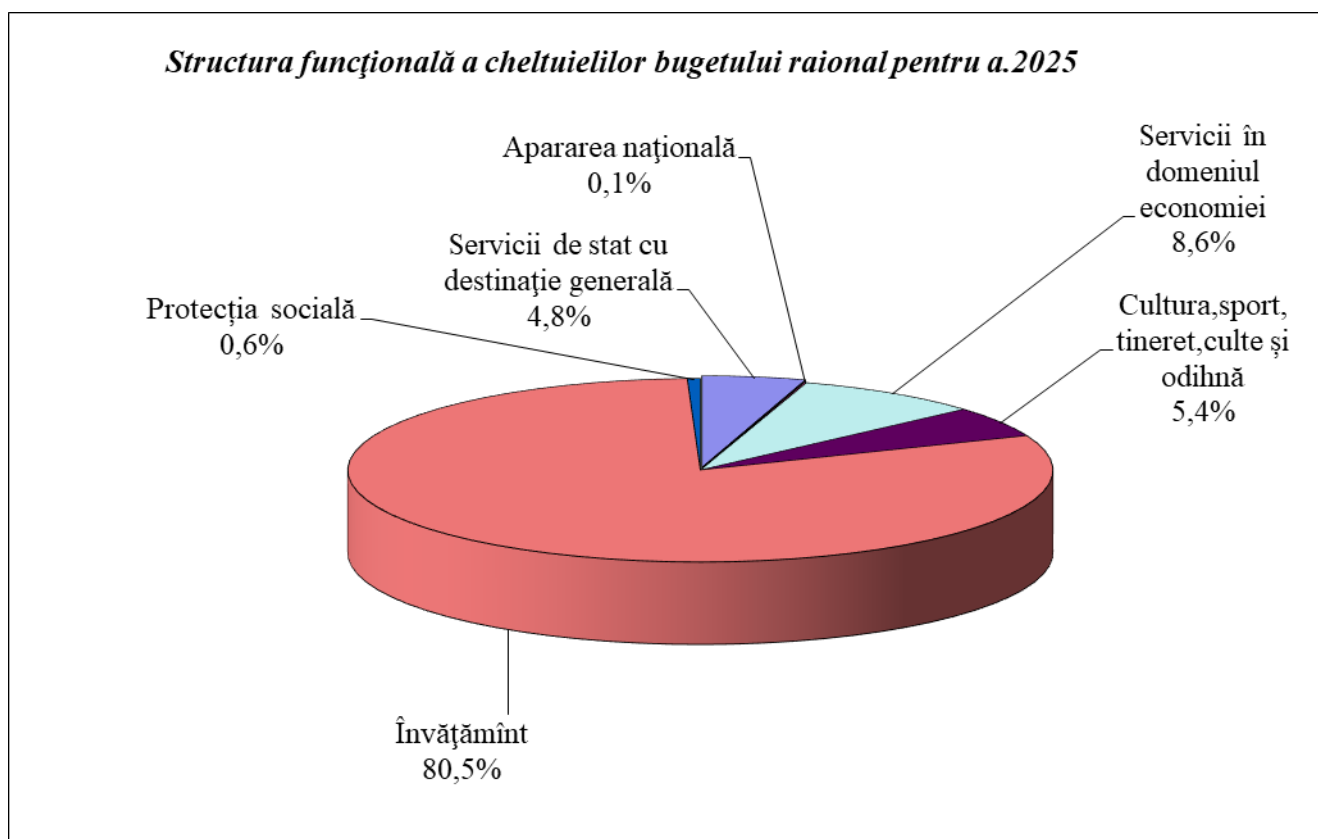
La estimarea cheltuielilor bugetului raional pentru anul 2025 pentru achitarea gazelor naturale, altor tipuri de combustibil, energia electrică, etc., s-a ținut cont de cheltuielile efectuate în perioadele precedente precum și de activitățile planificate de anumite instituții în anul viitor.

Pentru rambursarea părții împrumutului contractat (*Proiectul "Construcția locuințelor sociale. Blocul locativ cu 35 apartamente."*), în bugetul anului 2025 s-au preconizat **894,4** mii lei.

Factorul de bază ce caracterizează partea de cheltuieli a proiectului bugetului este asigurarea financiară a funcționării instituțiilor bugetare cu respectarea priorităților conform prevederilor art.29 alin.(5) al Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale.

Volumul propus a părții de cheltuieli în bugetul raional pentru anul 2025 reeșind din veniturile bugetare constituie **294451,1** mii lei.

Structura cheltuielilor pe grupele principale este prezentată în diagrama nr.2:

Servicii de stat cu destinație generală - preconizate cheltuieli în sumă de **13996,0** mii lei, inclusiv:

Aparatul președintelui – **5342,1** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 4758,1 mii lei.

Servicii de suport în executarea guvernării - **5409,5** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – **1687,5** mii lei; bunuri și servicii - **917,0** mii lei; subvenționarea Incubatorului de Afaceri Sîngerei – **300,0** mii lei; plăți aferente documentelor executorii – **859,0** mii lei; plata indemnizațiilor de participare la ședințe a aleșilor (consilierilor) raionali – **291,0** mii lei; plata indemnizațiilor la încetarea contractelor de muncă – **115,9** mii lei, etc.

Au fost planificate cheltuieli pentru subvenționarea petrecerii activităților anuale ale Organizației teritoriale a nevăzătorilor, Organizației participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobîl, Organizației veteranilor războiului pentru Independența și Integritatea Republicii Moldova, Organizației veteranilor războiului din Afganistan, subvenționarea Asociației raionale de Fotbal – **300,0** mii lei.

Pentru buna executare a atribuțiilor în domeniu au fost planificate mijloace financiare pentru:

- Fondul de rezervă al Consiliului raional – **147,0** mii lei;
- plata dobânzilor pentru împrumutul recreditat – **51,0** mii lei;

Direcția Finanțe - **3046,4** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 2585,8 mii lei.

Apararea națională - prevăzute **332,2** mii lei, inclusiv cheltuieli pentru întreținerea centrului militar - 232,2 mii lei și pentru examinarea medicală a recruților - 100,0 mii lei.

Servicii în domeniul economiei - prevăzute **25269,4** mii lei, inclusiv:

Secția Economie - **979,1** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal - 777,2 mii lei.

Serviciul Agricultură și Cadastru - **683,2** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal - 589,3 mii lei.

Serviciul Construcții și Drumuri - **484,1** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 405,1 mii lei.

Pentru **întreținerea și reparația drumurilor** publice gestionate de Consiliul raional (din contul transferurilor cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor locale) s-au preconizat **23123,0** mii lei.

Cultura, sport, tineret culte și odihnă - pentru instituțiile culturale și măsurile din domeniul tineretului și sportului în bugetul raional sunt prevăzute mijloace în sumă de **16005,4** mii lei inclusiv:

Secția cultură – **1270,0** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 1037,0 mii lei.

Biblioteca raională - **817,0** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal - 622,0 mii lei.

Casa raională de cultură - prevăzute resurse pentru buna funcționare și întreținere în sumă de **6789,4** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 3333,0 mii lei, cheltuieli în baza contractelor individuale de muncă – 2696,4 mii lei, cheltuieli pentru măsuri culturale **300,0** mii lei.

Școala sportivă - planificate **4816,9** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal - 4391,4 mii lei.

Centrul de Formare Profesională pentru tineri din s.Grigorăuca - preconizate cheltuieli în sumă de **1061,9** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 965,0 mii lei.

Centrul de tineret - planificate **715,2** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 586,2 mii lei.

Activități tineret și sport – la capitolul „măsuri în domeniul sportului” conform devizului elaborat în baza planului de măsuri sportive și necesității de participare a echipelor din raion la competițiile sportive s-au planificat cheltuieli în sumă de **350,0** mii lei, la capitolul „acțiuni pentru tineret” s-au planificat cheltuieli pentru organizarea meselor rotunde, întrunirilor, atelierelor de lucru și seminarelor cu tinerii din raion în sumă de **35,0** mii lei.

Învățământul - cheltuielile pentru funcționarea instituțiilor atribuite acestei grupe sunt evaluate în volum total de **237103,1** mii lei.

Finanțarea în bază de formulă a instituțiilor învățământului primar și secundar general urmează a fi extinsă și pentru anul 2025 pentru 34 instituții cu un număr de 7420 elevi ponderați, pentru care s-au calculat cheltuieli în sumă de **214467,3** mii lei.

Pentru finanțarea școlilor au fost calculate mijloace conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea. În temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr.523/2011 cu privire la aprobarea programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova, Hotărârii Guvernului nr.351/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale, în instituțiile de învățământ general, subordonate Consiliului raional Sîngerei, sunt create 25 centre de resurse cu 54 unități - cadre didactice de sprijin. În anul 2025 pentru deservirea copiilor cu cerințe educaționale speciale din școli, se formează fondul educației incluzive în mărime de 2,0% (**4025,1** mii lei) din suma transferurilor categoriale, pentru salarizarea cadrelor didactice de sprijin.

Mijloacele nerepartizate din componenta raională în mărime de **10932,4** mii lei vor fi distribuite instituțiilor de învățământ la propunerea Direcției Educație, în conformitate cu Regulamentul aprobat de Consiliul raional, ținând cont de priorități, necesitate, eficiență, etc.

Pentru 682 cadre didactice și de conducere s-au preconizat compensații bănești anuale în cuantum de 4000 lei, ce constituie sumă de **2728,0** mii lei.

În scopul acoperirii cheltuielilor aferente bunei funcționări a instituțiilor, petrecerea măsurilor și activităților planificate, stimularea elevilor, etc. au fost preconizate cheltuieli pentru:

Transportarea elevilor (întreținerea transportului, cheltuielile de personal ale șoferilor, asistenților medicali /0,25 sal./ și inginerului-mecanic) - **4973,1** mii lei.

Cazarea elevilor (Liceul Teoretic "M. Eminescu" or. Sîngerei) - **1169,9** mii lei.

Acordarea dejunurilor calde pentru elevii claselor I-IV (3303 elevi) reeșind din numărul de 171 zile/alimentație și norma de alimentație 17,43 lei/elev, în sumă de **9847,1** mii lei.

Pentru **compensarea cheltuielilor de transport ale cadrelor didactice** – **364,8** mii lei.

Pentru o grupa pregătitoare, cu un număr de 6 copii s-au preconizat cheltuieli în mărime de **239,4** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 72,5 mii lei.

Cheltuielile preconizate pentru activitatea Direcției Educație se repartizează în felul următor:

Aparatul administrativ - **2051,5** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 1888,8 mii lei.

Secția Management al curriculumului, formare profesională continuă și comunicare (Centrul metodic) - **1092,0** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal - 749,1 mii lei.

Serviciul Management economico-financiar și al patrimoniului (Contabilitatea centralizată) - **1287,4** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 1223,6 mii lei.

Grupul de deservire - **199,8** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 199,8 mii lei.

Desfășurarea examenelor – **227,7** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 146,0 mii lei.

Organizarea odihnei de vară a copiilor (procurarea foilor) - **646,4** mii lei.

Desfășurarea olimpiadelor raionale - **57,9** mii lei.

Centre de creație și agrement (3) – **6901,0** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 6009,7 mii lei și compensații bănești anuale pentru 26 cadre didactice - 104,0 mii lei.

Scoli muzicale (3), cu un număr de 419 copii - **10172,1** mii lei, inclusiv cheltuieli de personal – 9236,2 mii lei și compensații bănești anuale pentru 40 cadre didactice - 160,0 mii lei.

Protecție socială – la acest compartiment sunt prevăzute cheltuieli în sumă de **1745,0** mii lei, care vor fi utilizate la achitarea **alocațiilor și compensațiilor pentru tinerii specialiști** (33 beneficiari).

În temeiul art.83 alin.(1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr.181/2014 și în conformitate cu planul de activitate al Guvernului, începînd cu anul 2015 bugetele UAT de nivelul doi se elaborează pe programe bazate pe performanță.

În Tabelul nr.1 la prezentul raport se prezintă structura bugetului raional conform clasificății economice pe anii 2022-2027, în Tabelul nr.2 - veniturile bugetului raional conform clasificății economice pe anii 2022-2027, în Tabelul nr.3 - cheltuielile bugetului raional conform clasificății funcționale pe anii 2022-2027, în Tabelul nr.4 - informația privind efectivul de personal în autoritățile/instituțiile bugetare subordonate pe anii 2022-2027, în Tabelul nr.5 - Sinteza programelor de cheltuieli ale bugetului raional.

De către subdiviziunile subordonate consiliului raional, au fost elaborate scopuri, obiective și indicatori de performanță, care după aprobarea bugetului urmează a fi ajustate în dependență de resursele alocate și aprobate de către autoritatea competentă.